

На основу члана 29. став 2. Закона о Националном оквиру квалификације Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/21 – др.закон, 76/23), члана 17. став 1. и члана 24. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 74/12 – исправка УС, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др.закон),

министар просвете доноси

РЕШЕЊЕ
О УСВАЈАЊУ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ
„САРАДНИК У У НОВИНАРСТВУ“

1. УСВАЈА СЕ стандард квалификације „Сарадник у новинарству“, који је одштампан у Прилогу 1. овог решења и чини његов саставни део.
2. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.

Број: 611-00-00353/2024-03

У Београду, 11. март 2024. године

МИНИСТАР

Slavica Đukić Dejanović
Проф. др Славица Ђукић Дејановић

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	САРАДНИК У У НОВИНАРСТВУ
---------------------	---------------------------------

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КЛАСНОКС ¹ / ISCED-F 2013	0321 Новинарство и извештавање
Ниво НОКС-а ²	4
Ниво ЕОК-а ³	4
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	4 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање.
Облици учења	- Формално образовање
Врста јавне исправе	- Диплома; - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил;

РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА

Проходност у систему квалификација	- Ниво 5 НОКС-а; - Ниво 6 НОКС-а (подниво 6.1 и 6.2); - Ниво 7 НОКС-а (подниво 7.1)
Занимање	4419.03 Службеник за издавање новина 4419.04 Службеник за издавање публикација 4419.05 Службеник за прес – клипинг
Стандард занимања ⁴	-

¹ Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

² Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³ Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*)

⁴ До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Сарадник у новинарству са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, чл. 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развијање и усвајање стандарда квалификације Сарадник у новинарству.

ИСХОДИ УЧЕЊА

<p>Општи опис квалификације</p>	<p>Сарадник у новинарству прикупља информације, припрема и обрађује их за мултимедијално новинарство у новим медијима, презентује садржај у новомедијским формама, поштујући професионално-етичке стандарде и прописе у области електронских медија и јавног информисања.</p> <p>Обучен је да: изабере одговарајућу методу прикупљања информација о одређеној теми из различитих извора; прикупи елементе за илустровање садржаја у оквиру дате теме (фотографије, видео материјал, графикони, табеле) за потребе припреме мање сложених новинарских форми (вест, извештај, анкета, изјава) и публикација; провери техничку исправност снимљеног аудио и видео записа; комплетира јединствену и јасну поруку, применом различитих метода и техника обраде медијског садржаја, у формама нових медија и у складу са начелима професионалне етике; користи специјализоване апликативне софтвере за обраду мултимедијалног садржаја, израду текста, презентација и табеларна израчунавања; презентује садржај припремљен од стране новинара у новомедијским формама и пратећим догађајима; те да прилагоди гласовни тон за презентовање задатог садржаја у мање сложеним медијским формама, јавним представама и скуповима.</p> <p>Вешто комуницира у различитим контекстима и делотворно на једном страном језику, активно доприноси неговању културе изражавања; продуктивно примењује математичке моделе, техничка и технолошка знања и информационо-комуникационе технологије (ИКТ) у решавању проблема; ефикасно учи, усавшава се и развија своју каријеру; активно учествује у реализацији пројеката који доприносе добробити заједнице и одрживом развоју.</p> <p>Активно доприноси неговању толеранције, људских права и културне традиције и баштине у различитим социјалним контекстима; одговоран је према сопственом здрављу и спреман да се укључи у активности усмерене ка очувању окружења у којем живи и ради.</p> <p>Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, сараднику у новинарству омогућава запошљавање и наставак школовања.</p>
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Прикупљање информација за мултимедијално новинарство у новим медијима; - Припрема и обрада информација за мултимедијално новинарство у новим медијима; - Презентовање садржаја у новомедијским формама; - Кључне компетенције⁵

⁵ На основу: *Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета* („Службени гласник РС”, бр. 117/13).

Знања

- објасни историјски развој новинарства и улогу традиционалних и нових медија у савременом друштву;
- објасни основне карактеристике медијске поруке и информације (новост, актуелност, истинитост, важност, тачност, занимљивост);
- интерпретира законску регулативу, професионално-етичке стандарде и прописе у области електронских медија и јавног информисања, укључујући и Кодекс новинара Србије и смернице примене Кодекса новинара Србије у онлајн окружењу, као и лиценце под којима се садржај може објавити на интернету;
- објасни основне разлике између различитих врста традиционалних (новинске агенције, штампа, радио, телевизија) и нових медија (блог, онлајн новине, друштвене мреже, интернет странице, интернет портали и др.) и принципе на којима они функционишу;
- разликује врсте новинарства у контексту врсте медија (информативно, забавно, агенцијско, истраживачко новинарство и др.);
- опише врсте и специфичности новинарских жанрова (вест, извештај, интервју, репортажа и др.);
- опише форме мултимедијалних садржаја на интернету и начин пласирања информација у новим медијима;
- објасни појам мултимедијалног новинарства у новим медијима и утицај који онлајн новинарство може имати на публику;
- објасни техничке карактеристике и принцип рада уређаја (рачунара, дигиталних камера и фото-апарата, мобилних телефона, дрона, диктафона, микрофона и др.) и опреме (расвете, филтера, објектива, монитора, звучника, објектива и др.) за снимање и обраду звучних и видео-записа, као и за емитовање мултимедијалних садржаја;
- опише поступке правилне припреме и подешавања уређаја и опреме за аудио и видео снимање и репродукцију мултимедијалних садржаја;
- опише методе прикупљања података и верификације информација из различитих извора (актери, експерти, документација, интернет);
- опише саставне делове публикација (корице, импресум, предговор и увод, садржај, текст, табеле, графички прикази, индекс појмова и др.);
- објасни начин писања вести применом правила „5+1 питања” (ко, шта, где, када, зашто и како/eng.: 5W+H - Who, What, Where, When, Why And How);
- опише начин организације рада у дигиталним редакцијама, улогу и задужења онлајн новинара и уредника;

<p>Знања</p>	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак припреме мултимедијалних садржаја у мање сложеним новинарским формама (припреме за снимање, одабир информација, снимање, припрема текста, контрола снимљеног садржаја, монтажа, евентуалне корекције, емитовање, архивирање); - објасни специфичности продукције медијског садржаја у онлајн новинарству и начин припреме мултимедијалних садржаја у формама нових медија (вест, мултимедијална прича и др.); - објасни примену специјализованих апликативних софтвера у процесу припреме, уређивања и објављивања мултимедијалног садржаја у традиционалним и новим медијима; - објасни специфичности извештавања у новим медијима; - објасни начине објављивања мултимедијалног садржаја у мање сложеним медијским формама и формама нових медија; - објасни начине презентовања мултимедијалних садржаја, укључујући улогу и значај невербалне комуникације, интонације и дикције, у традиционалним и новим медијима (водителј, спикер, веб спикер, влогер); - опише мере безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине и њихову примену у свим фазама филмске и телевизијске продукције.
<p>Вештине</p>	<ul style="list-style-type: none"> - планира процес, потребне уређаје и опрему за израду мултимедијалног садржаја са тимом сарадника, на основу захтева медијског пројекта; - предлаже релевантне информације прикупљене из различитих извора за састављање текста у консултацији са сарадницима; - изабере одговарајућу методу прикупљања информација о одређеној теми из различитих извора; - контактира саговорнике за потребе узимања изјава; - сними аудио запис за потребе писања текста за дату тему; - прикупи елементе за илустровање садржаја у оквиру дате теме (фотографије, видео материјал, графикони, табеле) за потребе припреме мање сложених новинарских форми (вест, извештај, анкета, изјава) и публикација; - проверава техничку исправност снимљеног аудио и видео записа; - комплетира јединствену и јасну поруку, применом различитих метода и техника обраде медијског садржаја, у формама нових медија (подкаст/енг.: podcast, Јутјуб/енг.: YouTube и др.) у складу са начелима професионалне етике;

<p>Вештине</p>	<ul style="list-style-type: none"> - користи специјализоване апликативне софтвере за обраду мултимедијалног садржаја, као и за израду текста, презентација и за табеларна израчунавања; - припреми информације о објављеним текстовима и мултимедијалним садржајима из различитих медија за потребе информисања сарадника о пословању привредног друштва; - презентује садржај припремљен од стране новинара у новомедијским формама, на јавним представама и скуповима; - прилагоди гласовни тон за презентовање задатог садржаја (интонација, динамика гласа); - примени адекватне технике невербалне комуникације (држање тела, поглед, мимика лица); - одржава пажњу слушалаца/гледалаца применом различитих метода и техника јавног наступа; - ефикасно примењује информационе технологије у реализацији задатака, прикупљању података и у вођењу евиденција; - успешно управља процесом учења, унапређује своју каријеру и компетенције на основу сопственог искуства и сарадње са тимом сарадника; - делотворно и вешто комуницира, те активно доприноси неговању културе језичког изражавања; - делотворно комуницира на енглеском језику у професионалном и ван професионалном контексту; - примењује мере безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине прописане за сарадника у новинарству.
<p>Способности и ставови</p>	<ul style="list-style-type: none"> - самостално, одговорно, објективно, тачно и прецизно обавља поверене послове у складу са стандардима квалитета, професионалним стандардима и регулативом у области електронских медија и медијске продукције, као и у делатностима програмских активности и емитовања и издавања књига, часописа и других издавачких делатности; - ефикасно проналази, селекује релевантне информације из различитих извора и критички их сагледава, одговорно користећи медије као средство за изражавање; - ефикасно планира и организује време и активности поштујући рокове; - испољава поштовање права других и уважавање културолошких разлика, руководећи се правима и одговорностима које има као припадник заједнице;

<p>Способности и ставови</p>	<ul style="list-style-type: none"> - испољава љубазност, комуникативност, разумевање и флексибилност у односу према саговорницима, сарадницима и клијентима, те ефикасно комуницира са целокупним тимом; - испољава непристрасност и фер однос у интерпретацији и извештавању; - увиђа значај одговорности новинара и медија, истинитости њиховог извештавања, као и борбе против дезинформација; - промовише вредности сарадње у професионалном и животном окружењу и доприноси култури уважавања и сарадње; - испољава предузимљивост, отпорност на стрес и брзо прилагођавање на промене, у самосталном и тимском раду, активно доприноси раду тима и заједничком циљу; - идентификује информације о тржишту релевантне за развој каријере и пласирање својих услуга у области новинарства и медијске продукције, узимајући у обзир принципе предузетништва, иновације у раду традиционалних и нових медија, као и захтеве послодаваца; - испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности опреме и уређаја које користи при обављању посла; - промовише принцип ефикасног коришћења енергије и одрживог развоја; - испољава позитиван однос према здрављу и заштити животне средине и спреман је да се на том пољу ангажује.
<p>Начин провере остварености исхода учења</p>	<p>Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.</p> <p>Оцењивање је описно и бројчано.</p> <p>Бројчане оцене ученика су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одличан (5), - врлодобар (4), - добар (3), - довољан (2) и - недовољан (1). <p>Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.</p> <p>Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).</p> <p>Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на стручној матури.</p>

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Квалификације
реализатора програма

Одговарајуће образовање:

- нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2),

а изузетно одговарајуће образовање

- нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2),

односно

- средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

За наставника практичне наставе одговарајуће
образовање

- нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или
- нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци), уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

Организација
надлежна за издавање
јавне исправе

Средње стручне школе